

Ringve og Rockheim: Plan for forsknings- og utviklingsarbeid 2022–2027

Revidert mars 2023

Innhold

Innledning.....	1
1. Politisk og strategisk forankring	2
Museums- og forskningspolitisk bakgrunn.....	2
ICOMs museumsdefinisjon.....	3
Strategisk handlingsplan for MiST 2023–2026	3
Målsettinger - strategiplan for Ringve og Rockheim 2022/23	4
Forskningsetikk.....	5
2. Prosess.....	6
Fase 1: 2022–2023: Planlegging, synliggjøring og utprøving	6
Fase 2: 2024–2027: Videre systematisering og konkretisering.....	6
3. Prioriterte fagområder for FoU-virksomhet.....	6
4. Operasjonalisering: Synliggjøring	7
5. Operasjonalisering: Kunnskapskultur	8
Tid: Et nødvendig gode	8
Rettigheter og grenseoppdragninger	9
Planlegging og bevisstgjøring	9
Kompetanseutvikling	10
Felleskap og mestringsklima: Kunnskapslab.....	10
Eksterne samarbeid: Forskningsarena og studentaktivitet.....	10
6. Finansiering	11

Innledning

Ringve Musikkmuseum og Rockheim – det nasjonale museet for populærmusikk, begge konsolidert i Museene i Sør-Trøndelag (MiST), ble slått sammen til én organisasjon fra 1.1.2021. Sammen har Ringve og Rockheim – Norges musikkmuseum et nasjonalt ansvar for innsamling, forvaltning og formidling av Norges materielle, immaterielle og digitale musikkulturarv, for å være en musikk- og museumsfaglig ressurs for storsamfunnet, og for å være en stemme på vegne av musikken og musikkarven¹.

¹ Strategiplan for Ringve/Rockheim (2021), Målbilde 22/23, «2. Samfunnsoppdrag»

I dette ansvaret ligger også aktiv forskning og utvikling (FoU), forstått som bred kunnskapsutvikling relatert til samlingene, generell musikk- og kulturhistorie og formidlingsvirksomhet.

Samlingene ved Ringve og Rockheim eies av Stiftelsen Ringve Museum Musikkhistoriske Samlinger. I vedtektene §2 heter det:

Stiftelsen Ringve Museum Musikkhistoriske Samlinger har som nasjonalt musikkhistorisk museum som overordnet formål å samle inn og bevare musikkinstrumenter og andre musikalier fra ulike tider og kulturer, samt å dokumentere og formidle kunnskap om disse.

Med utgangspunkt i samlingene skal museet drive forskning.

Politiske føringer, behovet for å være del av en større kunnskaps sirkulasjon, og ressurser i form av samlinger og ansatte, tilsier også at Ringve og Rockheim skal ha en tydelig rolle i produksjon av ny viten på våre fagområder. Museet rommer i dag mer enn 25 000 registrerte gjenstander og et betydelig arkivmateriale over et bredt teknologisk spekter. Museet har i dag mer enn 50 ansatte fordelt på ca. 35 årsverk. Per 1.6.2022 har museet tre ansatte med førstekompetanse (doktorgrad) og ytterligere tre ph.d.-prosjekter i ulike stadier, i tillegg til et betydelig antall konservatorer og pedagoger med kompetanse på mastergradsnivå.

Hverken fortid eller samtid er faste størrelser. De eldste gjenstandene blir stadig eldre, og endringsprosessene i kulturen fører til stadig større avstander i tid og forståelseshorisonter. Dette medfører et konstant behov for fornyet innsikt i alt fra materialnedbrytning og bevaringsmetoder til nye teknologier, demografiske forhold og kultur- og samfunnsvitenskapelige diskurser. Overgangen til en digital tidsalder med nye lagringsformater og musikalske og kulturelle former i rask endring, krever at det kontinuerlig forskes både på fortidens og samtidens praksiser og forståelsesmåter for at gjenstander og kulturhistorie til enhver tid skal kunne formidles på en relevant måte. I denne prosessen har museet også behov for egenrefleksjon i form av kunnskap om egen formidlingsvirksomhet.

1. Politisk og strategisk forankring

Museums- og forskningspolitisk bakgrunn

De siste årene har sett en ny forvaltningsmessig interesse for forskning i museer som del av museenes samfunnsoppdrag. Blant aktuelle publikasjoner bør nevnes *Museum og samfunn* (2020), rapporten *Vilje til forskning* (2020) og den såkalte museumsmeldingen: *Tillit, ting og tid* (2020–2021).²

Andre eksterne parametre er føringer i Kulturdepartementets årlige tilskuddsbrev til MiST, og rapportering av forskning til Kulturdepartementet (museumsstatistikken). Disse rapporteringspunktene fanger imidlertid ikke opp alle former for kunnskapsutvikling eller disseminering i museene, og er dermed ikke en optimal indikator for museumsforskning.

² *Museum og samfunn: En utredning om museenes samfunnsroller i lys av museumsreformen* (Telemarksforskning rapport nr. 548, 2020), [Museum og samfunn - regjeringen.no](#); *Vilje til forskning - museumsforskning i Norge i det 21. århundre* (Kultur- og likestillingsdepartementet, 2020), [Vilje til forskning - museumsforskning i Norge i det 21. århundre - regjeringen.no](#); *Musea i samfunnet: Tillit, ting og tid*, [Meld. St. 23 \(2020–2021\) - regjeringen.no](#).

ICOMs museumsdefinisjon

I The International Council of Museums' (ICOM) nye definisjon av et museum (2022), nevnes forskning som den første av museenes grunnleggende oppgaver:

A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, collects, conserves, interprets and exhibits tangible and intangible heritage.³

I den norske konkretiseringen av ICOMs museumsetiske regelverk (2022) fremheves blant annet museets ansvar for å anerkjenne forskning som en kjerneoppgave, avsette definert forskningstid, og til å sørge for tilstrekkelig administrativ kompetanse samt grunnfinansiering av fri, kritisk og uavhengig forskning.⁴ Videre forplikter ICOM medlemsinstitusjonene til å tilrettelegge samlingene for forskning, og til å synliggjøre de ansattes forskningsaktivitet. Den enkelte museumsforsker forpliktet til å bevare sitt kritiske blikk også overfor egen institusjon, og til å følge sitt fagfelts etablerte vitenskapelige, etiske og juridiske praksiser.

Strategisk handlingsplan for MiST 2023–2026

I Museene i Sør-Trøndelags strategiske handlingsplan for perioden 2023–2026 er museets virksomhet, i tillegg til nasjonale og regionale politiske føringer, forankret i FNs bærekraftsmål, med fokus på følgende fire mål:⁵

3) God helse og livskvalitet (kulturens og kulturarvens helsemessige og eksistensielle betydning)

4) God utdanning (demokratisk og bærekraftig utvikling og verdsetting av kulturens verdi)

11) Bærekraftige byer og lokalsamfunn (innsats for å verne kultur- og naturarv)

16) Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner (kunnskap og opplevelser som grunnlag for medborgerskap)

Både tradisjonell akademisk forskning og andre former for kunnskapsutvikling på vitenskapelige premisser, som dokumentasjonsarbeid samt metodeutvikling, omfattes av planen. I kapitlet «Solid kunnskapsproduksjon» legges den økonomiske samarbeidsorganisasjonen OECDs definisjon av forskning og utviklingsarbeid («Frascati-manualen») til grunn for forståelsen av kunnskapsproduksjon i MiST, med en særlig betoning av erfaringsbasert kunnskap:

Forskning og eksperimentell utvikling (FoU) er kreativt og systematisk arbeid som utføres for å oppnå økt kunnskap – herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn – og for å utarbeide nye anvendelser av tilgjengelig kunnskap.⁶

MiSTs strategiske handlingsplan oppgir følgende overordnede mål:

Solid kunnskapsproduksjon skal være grunnlaget for MiSTs arbeid med relevant formidling, helhetlig samlingsutvikling, trygg ivaretaking og aktiv samhandling. All kunnskapsproduksjon skal ha forankring i museets handlingsplan og ende opp i formidling for en definert målgruppe.

³ [ICOMS museumsdefinisjon av 24.08.2022.](#)

⁴ [Åpent, inkluderende, transparent og profesjonelt](#) (Norges museumsforbund, 2022), s. 16–17.

⁵ [Strategisk handlingsplan 2023–2026.](#) Museene i Sør-Trøndelag, s. 10.

⁶ [Frascati-manualen 2015](#), s. 22.

Av en serie enkeltmål og -tiltak som nevnes i strategiplanen, er de følgende særlig relevante for Ringve/Rockheim (her gjengitt i forkortet form):

- Realistiske årsplaner for kunnskapsproduksjon for hvert museum
- Erfaringsbasert kunnskap for å drifte og vedlikeholde antikvariske bygg skal ivaretas
- Godt institusjonelt samarbeid med NTNU/UH-sektoren skal videreutvikles
- Være synlig i samfunnsdebatten
- Sikre faglig utvikling for dem som arbeider med kunnskapsproduksjon

MiST skal for øvrig utarbeide en felles plan for kunnskapsproduksjon 2023–2026, som når den foreligger vil bli integrert i Ringve og Rockheims FoU-plan.

I november 2021 avholdt MiST Forskerforum et internt seminar for å gi innspill til strategiprosessen. FoU-satsningen ved Ringve og Rockheim er inspirert av følgende innspill fra seminaret:

- FoU-begrepet må inkludere teoretisk og handlingsbåren kunnskap så vel som metodisk utvikling
- Planlegging av FoU trenger lange linjer – 2-3 år av gangen – og må integreres i planleggingen av virksomheten i det enkelte museum
- Museet må prioritere FoU som oppgave, og tilrettelegge strukturer for dette
- Det må settes av tilstrekkelig sammenhengende faglig fordypningstid
- Eksternt samarbeid og søking av midler til frikjøp av faste ansatte kan være nødvendig
- Kartlegging av faglige nettverk og kompetanser er viktig (både institusjonelle og personlige)
- FoU-arbeid er en synergi av institusjonens og arbeidstakerens ressurser, motivasjon og dedikasjon. Både struktur og en viss fleksibilitet og givervilje på begge sider er nødvendig
- Det må tas høyde for deltakelse i faglige nettverk og sammenhenger som konferanser, sensur, redaksjonsarbeid og faglig oppdatering. Tilsvarende kan museene tilby praksisplasser, veiledning og undervisning, og være forskningsarena
- Museenes og ansattes FoU-arbeid ressurser/meritter må synliggjøres utad og innad (hjemmesider, Cristin, osv.)
- Disseminering bør tenkes bredt. Det er nødvendig, men ikke tilstrekkelig, å publisere innen en akademisk ramme. Mange formater er aktuelle; ikke minst er utstillingskatalogen relevant

Målsettinger - strategiplan for Ringve og Rockheim 2022/23

I organisasjonskartet i Ringve/Rockheims strategiplan er kunnskapsutvikling som virksomhetsområde knyttet til forumet Kunnskapslab, som inkluderer ansatte både i avdeling for kulturarvsforvaltning (KAF), formidlingsavdelingen og marked og kommunikasjon. Dermed ønsker vi å signalisere en bred inngang til FoU-begrepet, og en ambisjon om at kunnskapsutvikling skal være knyttet både til forvaltning og formidling.

Overordna innsatsområde - mangfold:

Mangfoldsarbeidet skal synes i formidling, kunnskapsproduksjon, innsamling og arbeidsmiljø.

Strategiplanens målbilde nr. 4, «Faglig virksomhet»:

Sammenslåingen skal gi mer robust sammensatte og dynamiske faglige fellesskap innen samlingsforvaltning, formidling og kunnskapsutvikling. Museet vurderer ulike faglige kompetanser som like viktige, og har kompetanseheving som en sentral del av sin virksomhet.

Det sammenslåtte museet har gode forutsetninger for å drive med forskning og skal utvikle et miljø for bred og tverrfaglig kunnskapsutvikling.

Innsatsområde nr. 5, «Forskning»:

Mål:

- **Skape et miljø for forskning og kunnskapsproduksjon**
- **Forskning og kunnskapsutvikling skal være forankret hos ledelsen**
- **Forskning og kunnskapsutvikling skal være forankret hos de ansatte**
- **Forskning og kunnskapsutvikling skal være integrert i forvaltnings- og utstillingsarbeid**
- **Vi skal samarbeide med andre forskere/miljø**

Indikator:

- **Operativ forskningsplan**
- **Prioritert tid til forskning og kunnskapsutvikling**
- **Aktivt forum for forskning og kunnskapsutvikling (Kunnskapslab)**
- **Synliggjøring av kunnskapsutvikling i ulike kanaler**
- **Aktiv deltakelse i eksterne nettverk, miljø og forskningsrelatert virksomhet**

Forskningsetikk

FoU bygger på grunnleggende prinsipper som opprettholdes av et internasjonalt forskerfellesskap gjennom en rekke formelle og uformelle strukturer, som blant annet omfatter krav til sannhet og kvalitet, forskningsfrihet (autonomi), åpenhet (transparens), etterprøvbarhet, originalitet (ekthet), hensyn til berørte parter, tilgjengeliggjøring (formidling og publisering) og samfunnsansvar.

Forskning på historiske og samtidige gjenstander, personer, praksiser og fenomener reiser etiske spørsmål knyttet til forskningstematikk og -objekt, forskerkollegiet og samfunnet ellers. Disse spørsmålene er forbundet med prinsipper og problemstillinger innen samlingsforvaltning og -formidling. MiST og alle ansatte er forpliktet til å følge ICOMS museumsetiske regelverk.⁷ Her belyses spørsmål knyttet til innsamling og bruk av samlinger som kildemateriale, destruktiv analyse av materiale, menneskelevninger og sakrale gjenstander, rettigheter og faglig samarbeid.

Ringve og Rockheim følger De nasjonale forskningsetiske komitéenes generelle forskningsetiske retningslinjer, samt retningslinjene for relevante fagområder, spesielt samfunnsvitenskap og humaniora.⁸ Vi er underlagt forskningsetikkloven og personopplysningsloven.⁹

⁷ Se note nr. 4.

⁸ <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/generelle/>;
<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>.

⁹ <https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/lover-retningslinjer/forskningsetikkloven/>;
<https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/lover-retningslinjer/personopplysningsloven/>.

2. Prosess

Med denne planen ønsker vi å belyse forutsetninger for museets kunnskapsutvikling, og iverksette en operativ tilnærming til planlegging, synliggjøring og integrering av FoU-arbeid i den øvrige museumsvirksomheten. Planen gjelder for perioden 2022–2027. Den er inndelt i to hovedfaser, med en evaluering og revidering i 2023 og 2025. Planen avløser Ringve Musikkmuseums *Plan for forsknings- og kunnskapsutvikling 2019–2022*. (Rockheim har til nå ikke hatt en ferdigstilt plan for kunnskapsutvikling.) Avdelingsleder for kulturarvsforvaltning har ansvaret for å følge opp FoU-prosesser, og rapporterer til museumsdirektøren.

Fase 1: 2022–2023: Planlegging, synliggjøring og utprøving

I denne fasen vil vi arbeide for å:

- **kartlegge og synliggjøre FoU-arbeidet, internt og eksternt**
- **engasjere de ansatte i internt og eksternt FoU-arbeid**
- **integre planlegging av FoU i relevante prosjekter og daglig virksomhet**
- **bygge opp erfaring med ulike FoU-prosjekter og -formater**

De viktigste interne redskapene i dette arbeidet vil være:

- **Ledelsesforankring og tidsallokering**
- **Synliggjøring**
- **Kunnskapslab**
- **Ny rapporteringsmal**
- **Samhandling med MiSTs FoU-satsing**

Fase 2: 2024–2027: Videre systematisering og konkretisering

I denne fasen vil vi bygge videre på erfaringene fra fase 1, med sikte på **videre konkretisering av forsknings- og utviklingsprosjekter, eksterne samarbeid og indikatorer for måloppnåelse**.

3. Prioriterte fagområder for FoU-virksomhet

Ringve og Rockheims stab har høy og tverrfaglig kompetanse innenfor områdene musikkvitenskap, organologi, musikk- og kulturhistorie, museologi og museums- og musikkpedagogikk, konservering og bevaring.

Museenes spesifikke ansvarsfelt og kjernevirksomhet innen samlingsforvaltning og formidling legger føringer for FoU-virksomheten. Målrettet innsamling og dokumentasjon er en forutsetning for videre kunnskapsutvikling. Omvendt skal innsamling og dokumentasjonsarbeid være kunnskapsmessig begrunnet og forankret i aktuell forskning. Museumspraksiser knyttet til utstillingsproduksjon og formidlingsaktivitet skal være gjensidig integrert i en helhetlig tenkning hvor oppdatert kunnskap og metodikk både er en forutsetning for og et resultat av virksomheten.

FoU-arbeidet ved Ringve og Rockheim skal som hovedregel være knyttet til museets samlinger og virksomhet, og til de ansattes faglige kompetanse, på følgende områder:

- Norsk musikk- og kulturhistorie med vekt på:
 - «Glemte» fortellinger og perspektiver
 - Migrasjon, minoriteter og flerstemmighet
 - Kjønnsperspektiver
 - Populærmusikk

- Konservering og bevaring av musikkinstrumenter, med vekt på bærekraft og:
 - Moderne materialer
 - Nedbrytning av materialer
 - Preventiv konservering av musikkinstrumenter

- Organologi, med vekt på:
 - Klaverinstrumenter, mekaniske og elektriske instrumenter
 - Blåseinstrumenter
 - Norsk instrumentproduksjon
 - Håndverksteknikker og -tradisjoner, herunder handlingsbåren kunnskap
 - Innspillings-, lagrings- og reproduksjonsteknologi

- Museologiske, pedagogiske og teknologiske perspektiver, med særlig vekt på:
 - Musikk museers historikk, egenart, strategier, forvaltning og etikk
 - Musikk- og museumspedagogikk
 - Musikkestetikk, normer og praksiser
 - Forvaltnings-, utstillings- og formidlingsteknologi

- Gårds- og lokalhistorie, med vekt på:
 - Ringve gård og kulturlandskapet på Lade
 - Tordenskjold-arven

Vår forståelse av FoU-begrepet avgrenses til kunnskaps- og metodeutvikling som synliggjøres eksternt – det vil si at ny innsikt eller praksis settes inn i en større sammenheng og publiseres som forskning eller dissemineres på annen måte, slik at andre kan få tilgang til resultatene. Offentliggjøring, synliggjøring og formidling er altså et delmål for vår FoU-virksomhet.

4. Operasjonalisering: Synliggjøring

Museumssektoren er formelt ikke underlagt et akademisk «tellemantregime» (som innført i UH-sektoren 2006). Museenes FoU-rapportering til KUD er likevel beslektet med dette systemet, slik at nivå 1- og 2-publikasjoner etterspørres, men ikke belønnes. KUD-rapporteringen oppleves ikke som tilstrekkelig for å fange opp det totale arbeidet med kunnskapsutvikling i museet. Synliggjøring av FoU-arbeidet er derfor definert som et eget innsatsområde i Ringve og Rockheims kommunikasjonsplan.

Det er nødvendig og ønskelig at Ringve og Rockheims kunnskapsutvikling publiseres i et bredt spekter av kanaler og formater, fra avhandlinger og fagfellevurderte artikler, årbøker, kronikker og konferansepapers, til museums kataloger, utstillinger, foredrag, podkast, og digitale ressurser.

Vi anser synliggjøring som et avgjørende ledd i museets FoU-arbeid. Det er derfor nødvendig å utvikle indikatorer eller rapporteringskriterier som kan synliggjøre bredden i FoU-aktiviteten.

I løpet av 2022 skal Ringve og Rockheim etablere et internt rapporteringssystem for FoU-aktivitet som fanger opp et bredt spekter av faglighet, forskningsformater og dissemineringsformer, og som kan brukes til intern og ekstern synliggjøring. Et slikt verktøy kan danne et grunnlag for konkrete målsetninger for FoU-aktivitet i forskningsplanens fase 2 (2024–2027).

I løpet av 2023 skal Ringve og Rockheim ha oppdaterte nettsider som presenterer:

- Pågående ph.d.-prosjekter
- Pågående og ansøkte interne og samarbeidsprosjekter
- Publikasjonslister med referanser og lenker til fulltekstversjoner der dette er mulig
- Studentprosjekter knyttet til samlingene/virksomheten
- Fagprofiler for ansatte som ønsker det, med ev. publikasjonsliste og lenke til Cristin
- En egen årlig resultatrapport over FoU-aktivitet

Arbeidet med synliggjøring av FoU skal foregå i tett samarbeid mellom ledergruppa, marked og kommunikasjon, og øvrige ansatte. **I tillegg til synliggjøring på egne nettsider og årlig rapportering, skal nye publikasjoner og resultater:**

- legges inn i det nasjonale rapporteringssystemet Cristin
- presenteres internt via epost, i Kunnskapslab og på MiSTs intranett
- presenteres eksternt i sosiale medier
- finnes for salg i museumsbutikkene ved aktuelle formater
- tas inn i biblioteket
- presenteres direkte og indirekte i form av arrangementer mot relevante målgrupper

5. Operasjonalisering: Kunnskapskultur

Forsknings- og utviklingsarbeid er krevende aktiviteter som fordrer trygg faglig forankring og som ofte «konkurrerer» med andre oppgaver. En viktig forutsetning er derfor de ansattes motivasjon, kompetanse og nettverk. **FoU-arbeid ved Ringve og Rockheim skal ta utgangspunkt i de ansattes faglige interessefelt i samspill med museets behov, oppgaver og samlinger, og eksterne innspill. Ledelsen skal legge til rette for et psykologisk trygt miljø som fremmer en intern delingskultur.**

Tid: Et nødvendig gode

Ressursplanlegging er et nøkkelord for aktivt og synliggjort FoU-arbeid. **FoU-aspektet skal alltid vurderes, og der det er relevant beregnes inn i planleggingen av prosjekter og arbeidsplaner knyttet til samlingsforvaltning, formidlings- og utstillingsarbeid.**

Dedikert tidsbruk, både til aktiv kunnskapsproduksjon, faglig oppdatering og nettverksarbeid, er nødvendig for å sikre at museet lever opp til kravet om kunnskapsbasert og samfunnsrelevant virksomhet. Tid til faglig fordypning og FoU regnes av mange ansatte som et gode. FoU-tid er foreløpig ikke nedfelt i MiSTs stillingsstrukturer. **Ved Ringve og Rockheim vil tid avsatt til faglig**

fordypning og FoU inngå som en del av de ansattes arbeidsoppgaver, med utgangspunkt i den enkeltes involvering i aktuelle prosjekter, motivasjon og kompetanse. Årlige medarbeidersamtaler og avtalte arbeidsplaner vil være et viktig verktøy for slik tidsallokering.

FoU-virksomhet er et lederansvar. **Ledergruppa vil tilstrebe felles tids- og møtestrukturer som i størst mulig grad legger til rette for anledning til sammenhengende fordypningstid for ansatte som er aktivt engasjert i FoU-arbeid.**

Rettigheter og grensedragninger

Mange museumsansatte med faglig kompetanse deltar i relatert virksomhet utenfor arbeidsforholdet. Denne aktiviteten bidrar til kompetanseheving og nettverksbygging, og anses som en merverdi for museet. **Ledergruppa ønsker å legge til rette for at ansatte kan drive slik virksomhet så lenge denne ikke kommer i konflikt med museets interesser og forpliktelser.**

Museumsansatte er forpliktet til å følge ICOMS etiske regelverk også i privat virksomhet. Man skal alltid avklare habilitet og grenseoppganger mellom den enkeltes interesser og museets rettigheter og samfunnsoppdrag i samråd med ledergruppa. Dette gjelder særlig når tredjepart er involvert, eller museets materiale brukes i sammenhenger med kommersielt potensial.

Ringve og Rockheim følger signaler fra ledende aktører i UH-sektoren i spørsmål om immaterielle rettigheter.¹⁰ **Ut fra museets samfunnsoppdrag anses den primære verdien av FoU-arbeid å være knyttet til at dette kommer samfunnet og kulturarven til gode.** Av denne grunn ønsker Ringve og Rockheim at FoU-arbeid utført i arbeidstiden gjøres offentlig tilgjengelig og gjerne publiseres som Open Access (med fri, offentlig tilgang på digitale plattformer).

Planlegging og bevisstgjøring

Det fremheves ofte at FoU i museer skal være integrert i den øvrige virksomheten. For at FoU-potensialet skal løftes frem ved planlegging av arbeid innen forvaltning for formidling, ønsker Ringve og Rockheim å etablere bevissthet om FoU-potensialet og utvikle rutiner og verktøy som fungerer som pådrivere for FoU som del av den generelle virksomheten.

For å øke bevisstheten om potensialet for FoU ved egen virksomhet skal

- nye og pågående prosjekter alltid vurderes med tanke på FoU
- tid til FoU beregnes inn aktuelle prosjekter
- evaluering av prosjekter også omfatte FoU-dimensjonen
- kommunikasjonsavdelingen informeres løpende om FoU-virksomhet

De ansatte har alminnelige åndsverkrettigheter til publikasjoner som er et resultat av individuelt og skapende arbeid, med tilhørende økonomiske og ideelle rettigheter. Om et prosjekt utført innen rammene av museets virksomhet kan ha økonomisk verdi som oppfinnelse (for eksempel i form av et patent eller varesalg), skal de økonomiske aspektene avklares med MiST.

¹⁰ *Politikk for håndtering av immaterielle rettigheter ved Universitetet i Oslo* (2011), <https://www.uio.no/om/regelverk/forskning/immaterielle-rettigheter/uio-politikk-for-handtering-av-immaterielle-rettigheter.pdf>; Olav Torvund: *Opphavsrett* (Notat. Forskerforbundet 2019), https://www.forskerforbundet.no/Documents/skriftserien/2019-4_Opphavsrett.pdf

Kompetanseutvikling

Forsknings- og fagkompetanse er avhengig av oppdatering, utveksling og egenutvikling. Det er derfor nødvendig at det arbeides aktivt for at den enkelte skal kunne opprettholde og videreutvikle faglig identitet, nettverk og ikke minst erfaring med og praktiske ferdigheter innen kunnskapsutvikling.

Ringve og Rockheim vil legge til rette for at ansatte skal kunne heve og utvikle sin fag- og forskningskompetanse gjennom tiltak som:

- Skrivekurs, andre relevante kurs, og deltakelse i aktuelle faglige fora og nettverk
- Formell kompetanseheving (tilrettelegging for videreutdanning) etter individuell vurdering
- Støtte til studieturer og f.eks. arkivarbeid etter søknad
- Kunnskapslab (se neste avsnitt)
- Fordypningstid etter avtale
- Intern mentorordning
- Innkjøp av bøker til biblioteket og abonnement på tidsskrifter med faglig utvikling som formål

Norges Museumsforbund tilbyr et autorisasjonsprogram for konservatorer: konservator NMF og førstekonservator NMF.¹¹ Ringve og Rockheim oppfordrer ansatte med relevant kompetanse å søke NMF-autorisasjon, og vil dekke administrasjonsgebyr. Autorisasjonsprogrammet er akademisk vektet, med krav til vitenskapelig publisering. Det vil derfor trolig ikke passe for alle museumsansatte.

Fellesskap og mestringsklima: Kunnskapslab

Kunnskapsutvikling har tradisjonelt vært en ensom oppgave. FoU-arbeidet har mye å hente på å etablere gode faglige nettverk og relasjoner både eksternt og internt. Ledergruppa skal bidra til utviklingen av en støttende kollegial kultur, eller *mestringsklima*, rundt FoU-arbeidet, med takhøyde til å tåle faglig uenighet og trygghet til å ta faglig risiko. Med dette utgangspunktet ble forumet Kunnskapslab dannet våren 2021.

Målsetninger med Kunnskapslab:

- Styrke museumsfaglig fellesskap og et godt mestringsklima rundt FoU-arbeid
- Bidra til faglig utvikling hos den enkelte
- Skape bred felles kunnskapsbase og styrke faglig kompetanse
- Forum for planlegging av fremtidige FoU-prosjekter og -satsninger
- Forum for evaluering og diskusjon rundt pågående prosjekter

Eksterne samarbeid: Forskningsarena og studentaktivitet

Kunnskapsproduksjon drives frem gjennom kontinuerlig utveksling mellom fagmiljøer og i løpende dialog med storsamfunnet. **Ringve og Rockheim skal både være en samarbeidsaktør og en arena for eksternt forskning og kunnskapsutvikling.** Formelle og uformelle samarbeid gjennom nettverk og prosjekter er allerede en realitet, og vi ønsker å utvikle disse videre.

¹¹ <https://museumsforbundet.no/om-museumsforbundet/autorisasjon-konservator-nmf/>

Ringve og Rockheims samlinger og kompetanse utgjør viktige forskningsressurser for eksterne forskere nasjonalt og internasjonalt. **Det er en av museets oppgaver å tilby forskere tilgang til samlingene.**

Studentarbeider, både på bachelor- og masternivå, representerer et viktig kunnskapstilfang og en rekrutteringsarena. **Ringve og Rockheim vil legge til rette for å involvere studenter i museumsarbeidet**, i form av praksisplasser, studentoppgaver, og gjennom samarbeid om seminarer og undervisning med UH-sektoren.

I 2018 inngikk MiST en overordnet samarbeidsavtale med **NTNU** (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet), og Ringve og Rockheim er i dialog med **Institutt for musikk ved NTNU** for å videreutvikle og konkretisere potensialet som ligger i denne avtalen og i allerede eksisterende samarbeid. **Ringve og Rockheim skal videreutvikle samarbeidet med NTNU og UH-sektoren gjennom bl.a.:**

- Gjesteforelesninger, undervisning og studentomvisninger
- Felles fagseminarer og konferanser
- Tilbud om konkrete masterprosjekter og faglige kontaktpersoner ved museet
- Tilrettelegging for eksamensavvikling og disputaser
- Praktikantplasser for studenter
- Medvirkning til institusjonelt samarbeid i regi av MiST

Ringve og Rockheim leder **Nasjonalt museumsnettverk for musikk og musikkinstrumenter**. Det planlegges regelmessige nettverkssamlinger fra 2022 for å samle museumsansatte forskere som arbeider innenfor Ringves og Rockheims forvaltningsområder. Her finnes et betydelig potensial for fremtidig FoU-samarbeid.

Flere av Ringve og Rockheims ansatte er engasjert i **ulike nettverk, foreninger og styrer**, som CIMCIM (den internasjonale komitéen for musikk- og instrumentmuseer), Nordisk konservatorforbund, Norsk musikkforskerlag og Norsk musikkbibliotekforening. Flere ansatte deltar aktivt i faglige utvekslinger gjennom bl.a. redaksjonsarbeid, fagfelleevaluering, undervisning, sensurarbeid, samt arrangering av konferanser og seminarer. Dette arbeidet, som delvis utføres utenfor arbeidstid, anses som verdifullt for museets virksomhet. **Ledergruppen ønsker å legge til rette for en fleksibel overgang mellom individuell og institusjonell kontakt og samarbeid når dette er hensiktsmessig.**

6. Finansiering

Ifølge Norsk ICOMs etiske regelverk skal museene sørge for grunnfinansiering av FoU-aktivitet. Museene får ikke øremerkede midler til forskning, og det finnes knapt nok incentivordninger for dette. Vi må derfor jobbe for økt ekstern finansiering av FoU-virksomhet, selv om museenes mulighet til selv å søke ekstern finansiering er begrenset.

Inntil videre vil Ringve og Rockheim derfor ha følgende hovedstrategier for å finansiere FoU:

- Prioritere FoU-arbeid i løpende arbeidsplaner og prosjekter
- Søke samarbeid og åpne for innspill fra UH-sektoren og andre eksterne aktører
- Samarbeide med MiST om aktuelle offentlige utlysninger
- Vurdere enkeltprosjekters potensial for ev. å kunne utløse eksterne midler
- Budsjettere årlig med lønnsmidler for tre årlige månedsverk til internt frikjøp av ansatte for kortere tidsrom